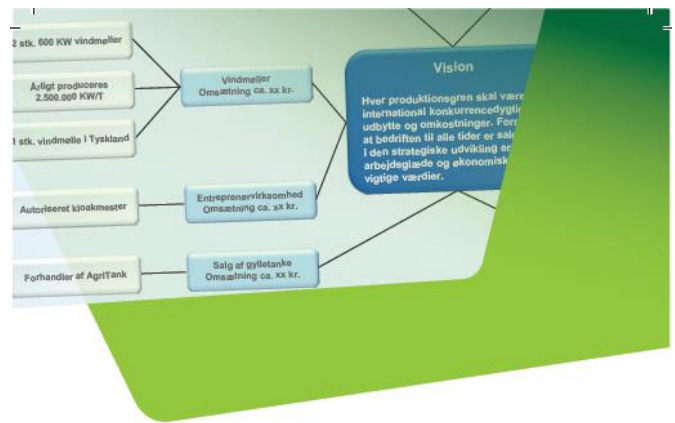

Potentialeanalyse - Svineproduktion

Ny power til din strategi!

- En del af Dynamisk Strategi

Sæt skub i udviklingen mod din egen strategi

Kickstart strategiprocessen med en potentialeanalyse

Når du skal lave en individuelt udarbejdet strategi for din virksomhed, er det vigtigt, at den er lavet på baggrund af en analyse af virksomhedens økonomiske formåen – og her er potentialeanalysen en god forberedelse. Som svineproducent skal du bruge dette hæfte som forberedelse til den interne bedriftsanalyse, som følger senere i strategiforløbet.

I hæftet finder du bl.a. en oversigt over strategiprocessen og en fraktilanalyse for henholdsvis smågriseproduktion og slagtesvineproduktion, ligesom du har mulighed for at danne dig et overblik over din virksomheds konkurrenceevne og mulighederne for at optimere denne.

Sæt dine tal ind og sammenlign dig med andre

I de enkelte analyser kan du orientere dig om dine egne tal og bruge dem til at sammenligne din bedrift med andre bedrifter ud fra udvalgte nøgletal. Under hvert afsnit finder du en række spørgsmål, som ud fra dine analyser og resultater skal hjælpe dig med at reflektere over din bedrifts udviklingspotentialer.

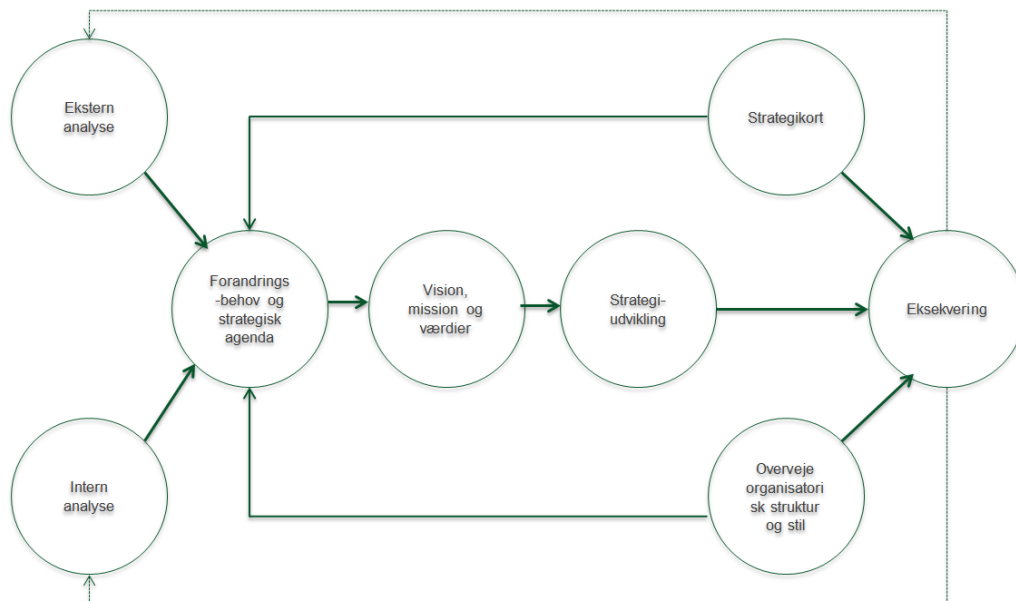
En strategiproces med handling på

Når der skal sættes handling på bedriftens udvikling, er formuleringen af de strategiske mål altafgørende. Grundlaget for udpegning af disse mål er en intern og ekstern analyse samt en formulering af den langsigtede vision.

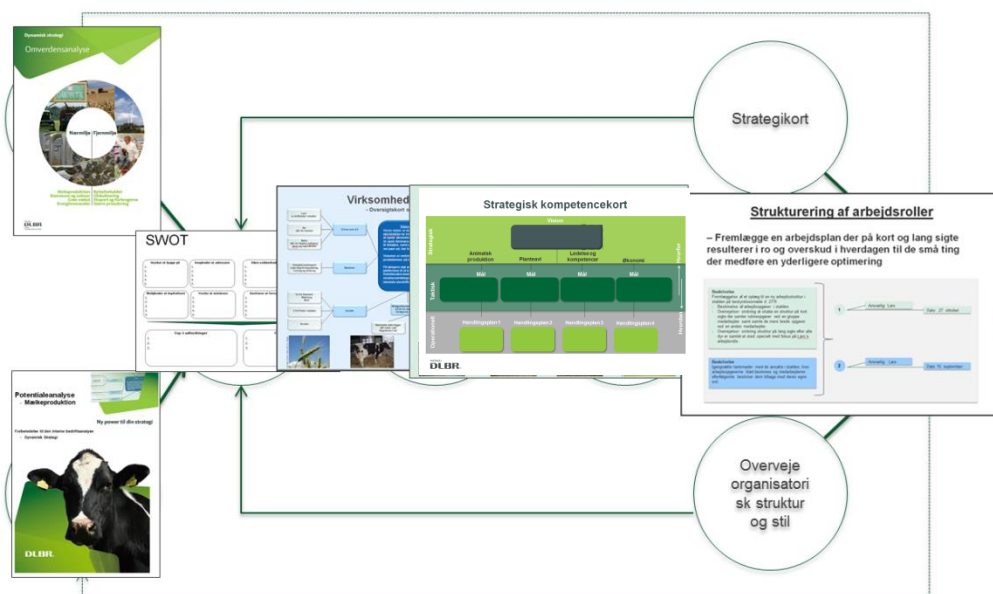
Forslag til strategiproces

Nedenfor finder du to figurer som illustrerer, hvordan en strategiproces kan tage form. Det er disse figurer, vi tager udgangspunkt i, når vi arbejder med din strategiproces i strategiforløbet.

Den formelle og grundige strategiproces

Den formelle og grundige strategiproces

Potentialeanalyse

Hvis fokus f.eks. ligger på vækstmuligheder for bedriften, og der skal træffes beslutning om, hvorvidt der er råderum til investeringer mv., er det bedriftens resultat som totalbeløb for hele bedriften med de faktiske renteudgifter, der giver grundlag for disse betragtninger.

Overblik over konkurrenceevnen

Afkastningsgraden er et af de mere langsigtede nøgletal, som også er god til sammenligning. Her er afkastningsgraden for hele din virksomhed beregnet. Du kan genfinde tallene brugt i beregningen af afkastningsgraden i resultatopgørelsen og balancen.

Afkastningsgraden beregnes via:

$$\frac{\text{Resultat af primær drift} + \text{afkoblet EU-støtte} + \text{Anden indtjening} + \text{forpagtningsafgift mv.}}{\text{Aktiver ultimo}} * 100$$

Afkastningsgraden viser afkastet pr. investeret krone. Det vil sige, at man ud fra afkastningsgraden bedømmer overskuddet i forhold til den kapital, der er investeret. Den investerede kapital består typisk af både fremmedkapital (gæld og hensættelser) og egenkapital.

Som du kan se af formlen, er afkastningsgraden påvirket af dels de resultater, som du skaber, og dels af balancesummen. Jo større resultat, jo højere bliver afkastningsgraden. Afkastningsgraden bliver alt andet lige også højere, hvis balancesummen bliver mindre. Det vil sige, at afkastningsgraden bliver højere, hvis du øger resultatet og/eller mindsker balancesummen ved f.eks. at sælge nogle aktiver fra, uden at det går ud over resultatet.

Afkastningsgraden er et af de mere langsigtede nøgletal, som også er god til sammenligning.

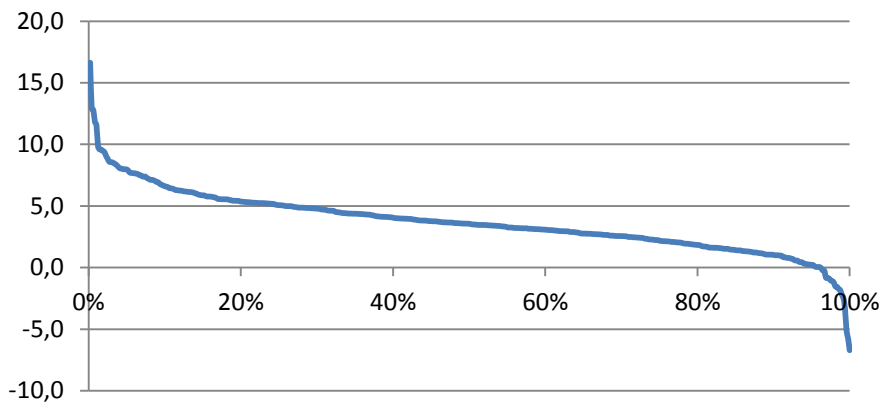
Sidste år	Eksempel	Dine Tal
Resultat af primær drift	1.289.850	
Afkoblet EU-støtte	676.808	
Anden indtjening	0	
Forpagtningsafgift mv.	-952.937	
Aktiver ultimo	41.277.533	
Afkastningsgrad	2,5 %	

I figur 1-3 kan du markere din afkastningsgrad på kurven. Vælg den figur, der passer bedst på din bedrift. Du skal vælge integreret produktion (figur 3), hvis du har søer med smågrise og producerer mindst 50 pct. af grisene til slagtesvin og ellers vælge smågriseproduktion. På x-aksen kan du se, hvor mange procent af bedrifterne der har en højere afkastningsgrad end dig.

Hvor ser du potentialer for den kommende udvikling af din bedrift?

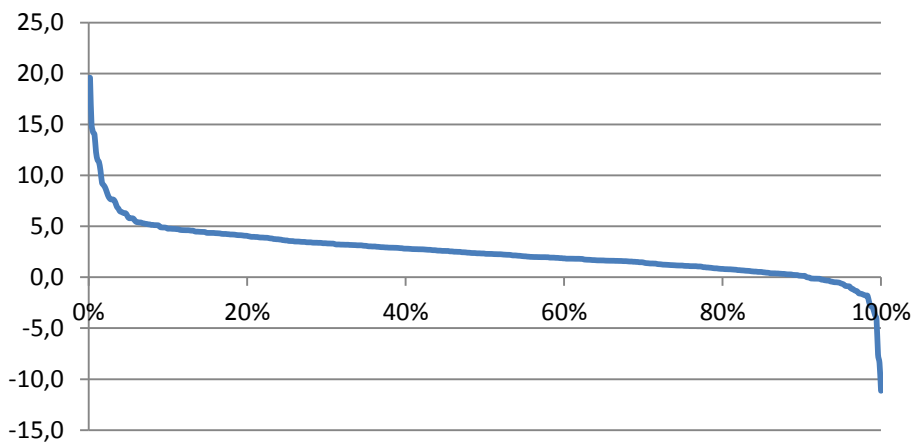
1. _____
2. _____

Afkastningsgrad

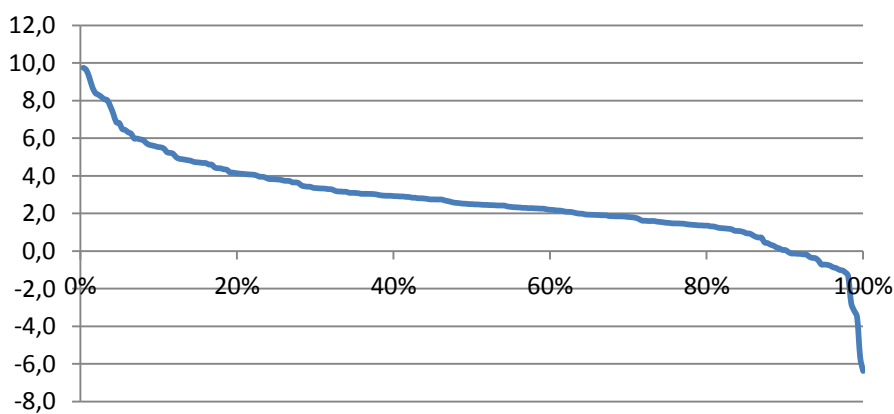
Figur 1: Afkastningsgraden for smågriseproducenter i Danmark 2013.

Afkastningsgrad

Figur 2: Afkastningsgraden for slagtesvineproducenter i Danmark 2013.

Afkastningsgrad

Figur 3: Afkastningsgraden for integrerede svineproducenter i Danmark 2013.

Driftsgrensanalysen er god til sammenligning

I driftsgrensanalysen opdeles posterne i resultatopgørelsen i de forskellige driftsgrene, der er på en bedrift. Til forskel fra resultatopgørelsen indregnes der i driftsgrensanalysen også en løn for ejerens arbejdsindsats. Og i stedet for de faktiske renteomkostninger indsættes en forrentning af de aktiver, der indgår i driftsgrenen.

Driftsgrensanalysen er god til sammenligninger mellem bedrifter, fordi:

1. I driftsgrensanalysen vises økonomien pr. enhed (f.eks. pr. årsso). Det giver et mere umiddelbart sammenligningsgrundlag.
2. Resultater for bedrifter med lav gældsprocent er sammenlignelige med bedrifter med høj gældsprocent.
3. Sammenligning mellem små og store bedrifter er let tilgængelig, fordi der indregnes en løn til ejer.

Dermed er driftsgrensanalysen oplagt at anvende som udgangspunkt for en sammenligning, når fokus er på optimering af produktionen. Driftsgrensanalysen giver ikke svaret på, hvad der skal gøres, men kan hjælpe med at identificere områder, hvor der er behov for forbedringer.

Fraktilanalysen

Med fraktilanalysen kan du hurtigt lave en screening af din bedrifts konkurrenceevne, når driftsgrensanalysen er udarbejdet.

I de følgende tabeller er der markeret det tal, der er nærmest den værdi, som du har opnået på din egen bedrift for hver linje. Med denne markering af alle værdierne opnår du et "billedet" af, hvilke områder der har stærk konkurrenceevne eller stort forbedringspotentiale på din bedrift. Der er en tabel til smågriseproduktion og slagtesvineproduktion. Du finder dine tal i driftsgrensanalysen i regnskabet. Fremstillingsprisen kommer du til at beregne senere i hæftet.

Den procentsats (fraktil), der er angivet i række to i tabellerne, fortæller, hvor stor en procentdel af driftsgrensanalyserne på landsplan, der har et bedre tal end dig. Hvis du f.eks. har et dækningsbidrag på 4.912 kr. pr. årsso, så skal du markere tallet 4.898 i linjen Dækningsbidrag pr. årsso, fordi det er det tal, der er tættest på dit i tabellen. Det betyder, at 60 pct. har et højere dækningsbidrag pr. årsso end dig. Derfor ligger du lige på grænsen til, hvor man vil sige, at der er et stort forbedringspotentiale.

Der er meget fokus på at ligge i den bedste tredjedel. Det kan man dog ikke gøre på alle parameter. I fraktilanalysen kan du få indsigt i, hvilken parameter du skal undersøge nærmere

Det hurtige overblik, som fraktilanalysen giver, skal bruges til at udpege de områder, hvor der er behov for undersøge mere. Det kan både være områder, hvor der er et forbedringspotentiale og områder, der er en bevist/ubevist strategisk position, som skal bevares.

Smågriseproduktion, tabel 1- Produktion af 30 kg smågrise (besætning over 500 søer)

Fraktil - 188 bedrifter i gruppen.	Stærk konkurrenceevne				40%	50%	60%	Stort forbedringspotentiale			
	5%	10%	25%	33%				67%	75%	90%	95%
Producerede smågrise pr. årsso	32,7	31,9	30,6	30,1	29,8	29,4	28,9	28,3	27,8	24,5	18,5
Dækningsbidrag, kr. pr. årsso	7.150	6.486	5.800	5.601	5.399	5.224	4.898	4.664	4.492	3.696	3.210
Krav til dækningsbidrag, kr. pr. årsso	3.533	3.790	4.212	4.399	4.523	4.653	4.766	4.869	5.036	5.381	5.648
Foderomkostninger, kr. pr. årsso	5.184	5.592	6.117	6.268	6.368	6.542	6.722	6.847	7.002	7.515	7.939
Bygninger, kr. pr. årsso ¹⁾	410	624	869	928	967	1.068	1.151	1.204	1.269	1.488	1.598
Inventar, kr. pr. årsso ²⁾	295	368	501	549	577	641	699	744	832	1.004	1.121
Arbejde, kr. pr. årsso ³⁾	1.223	1.339	1.526	1.604	1.652	1.709	1.782	1.865	1.961	2.155	2.326
Energi, kr. pr. årsso	260	316	380	404	431	462	501	539	582	693	755
Øvrige, kr. pr. årsso	-324	341	470	509	532	582	619	650	684	931	1.093
Årets resultat, kr. pr. årsso	2.314	1.888	1.215	915	787	443	182	51	-134	-796	-1.239
Bundet kapital, kr. pr. årsso	6.048	11.940	15.672	16.801	18.107	19.829	21.323	22.163	23.298	27.572	29.963
Fremstillingspris pr. smågris, kr.	341	360	385	396	404	411	419	427	434	472	499
Pris pr. smågris, kr.	475	465	452	448	444	437	432	426	421	404	333

¹⁾ Bygninger består af vedligehold, forrentning, afskrivninger og leje af bygninger.

²⁾ Inventar består af vedligehold, forrentning og afskrivninger.

³⁾ Arbejde består af lønomkostninger og ejerløn.

Fraktil - 188 bedrifter i gruppen.	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%
Bygninger, kr. pr. årsso	410	624	869	928	967	1.068	1.151	1.204	1.269	1.488	1.598
- Vedligehold, kr. pr. årsso	12	16	36	52	59	70	82	93	111	175	226
- Forrentning, kr. pr. årsso	0	54	175	224	252	299	348	376	423	550	654
- Afskrivninger, kr. pr. årsso ⁴⁾	201	374	478	539	578	659	702	729	765	901	1.228
Inventar, kr. pr. årsso	295	368	501	549	577	641	699	744	832	1.004	1.121
- Vedligehold, kr. pr. årsso	65	91	131	152	169	201	234	249	271	337	417
- Forrentning, kr. pr. årsso	2	16	43	58	67	76	88	103	117	157	187
- Afskrivninger, kr. pr. årsso	41	140	249	271	309	360	390	423	466	611	720

⁴⁾ Afskrivninger indeholder også leje af bygninger.

Hvor ser du potentialer for den kommende udvikling af din bedrift - smågriseproduktion?

1.

2.

Slagtesvineproduktion, tabel 2

Fraktil	Stærk konkurrenceevne				40%	50%	60%	Stort forbedringspotentiale			
	5%	10%	25%	33%				67%	75%	90%	95%
Dækningsbidrag pr. slagtesvin	177	166	142	135	123	111	100	96	87	61	47
Krav til dækningsbidrag pr. slagtesvin	99	104	120	125	130	132	137	141	145	157	164
Foderomkostninger pr. slagtesvin	368	374	393	399	405	413	418	433	443	458	469
Arbejdsomkostninger pr. slagtesvin	19	22	26	29	31	33	35	36	38	42	47
Kapacitetsomkostninger pr. slagtesvin	45	50	60	63	65	67	72	73	76	84	92
Kapitalomkostninger pr. slagtesvin	36	43	55	58	61	65	67	71	74	81	86
Årets resultat pr. slagtesvin	54	34	9	0	-6	-22	-33	-41	-46	-75	-87
Bundet kapital pr. slagtesvin	226	347	552	625	669	751	797	838	888	1.044	1.135
Fremstillingspris pr. kg slagtesvin	10,84	11,28	11,58	11,77	11,86	12,10	12,22	12,39	12,56	13,02	13,32
Beregnet afregningspris pr. kg slagtesvin	12,73	12,52	12,27	12,20	12,13	12,01	11,92	11,81	11,66	11,09	10,97

Hvor ser du potentialer for den kommende udvikling af din bedrift - slagtesvineproduktion?

1.

Fokus på optimering af konkurrenceevnen

I dette afsnit vil der blive benyttet nøgletal fra driftsgrenanalyserne, og det er meningen, at du skal udfylde felterne for "Mine tal", så du kan analysere på resultaterne fra din bedrift.

Som tidligere beskrevet opdeles der i driftsgrensanalysen i de forskellige driftsgrene, der er på en bedrift. I figur 4 og 5 er der fokus på smågriseproduktionen. I figur 6 og 7 (s. 10) er der fokus på slagtesvineproduktionen.

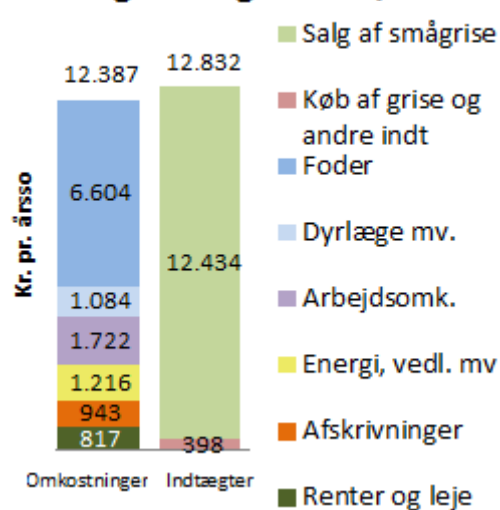
Driftsgren smågriseproduktion – figur 4 og 5

For at analysere dine omkostninger og indtægter samt din fremstillingspris ud fra henholdsvis figur 4 og 5 (næste side) skal du slå op i dit interne regnskab under driftsgrensanalysen (den side, hvor tallene er vist i kr. pr. årsso). og udfylde kolonnerne med "Mine tal" i de to tabeller. Hvis du ikke kan finde driftsgrensanalysen i indholdsfortegnelsen, er det, fordi du ikke har ønsket at få dit regnskab delt op i de driftsgrene, som er anvendt mest på din bedrift. Spørg evt. din driftsøkonom, om det kan nås inden første møde i strategiforløbet. Alternativt kan du selv prøve at beregne nogle af nøgletallene.

<i>Summer i graf/tabel</i>	<i>Linjer fra driftsgrensanalysen</i>
Salg smågrise	Salg/overførsel af smågrise
Køb af grise og andre indt	Salg af slagtesvin + Salg andre svin + Køb af avlsdyr svin + Køb fravænnede grise + Køb smågrise + Besætningsforskydning + Andre landbrugsindtægter
Foder	(Korn + Tilskudsfoder + Råvarer + Færdigblanding + Kraftfoder mv. + Mineraler og vitaminer + Biprodukter mv.)*-1
Dyrlæge og div.	(Dyrlæge og medicin + Avl, rådgivning og kontrol + Pasningsaftale husdyr + Øvrige diverse vedr. husdyr + Diverse vedr. andet)*-1
Energi, vedl. mv.	(Energi + Maskinstation + Vedligeholdelse (alle) + Investeringer over driften + Ejendomsskat og forsikringer + Diverse omkostninger)*-1
Arbejdsomk.	(Løn- og omkostninger + Ejeraflønning)*-1
Afskrivninger	(Alle afskrivninger lagt sammen)*-1
Rente- og lejeomk.	(Renteomk. af bundet kapital + Leje driftsbygninger + Leasing)*-1

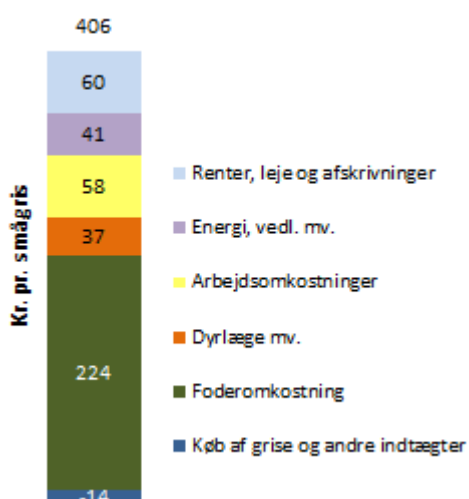
Til figur 5 skal du dividere alle tallene med antal producerede grise pr. årsso for at få tallene angivet i kr. pr. smågris. Alle tal i driftsgrensanalysen står i kr. pr. årsso

Omko og indtægter i kr. pr. årssø

	Eksempel	Eksempel	Mine tal	Mine tal
	Omko- ninger	Indtægter	Omko- ninger	Indtægter
Rente og leje	817			
Afskrivninger	943			
Energ, vedl. mv	1.216			
Arbejdsomk.	1.722			
Dyrlæge & div.	1.084			
Foder	6.604			
Køb af grise og andre indt		398		
Salg af smågrise		12.434		
I alt	12.387	12.832		

Figur 4: Analyse af omkostninger og indtægter pr årssø.

	Eksempel	Mine tal
Køb af grise og andre indtægter	-14	
Foderomkostning	224	
Dyrlæge, medicin og div.	37	
Arbejdsomkostninger	58	
Energ, vedligehold mm.	41	
Renter, leje og afskrivninger	60	
Fremstillingspris pr. smågris	406	

Figur 5: Fremstillingsprisen for smågrise i kr. pr smågris

Hvor ser du potentialer for kommende udvikling for den bedrift?

1. _____
2. _____
3. _____

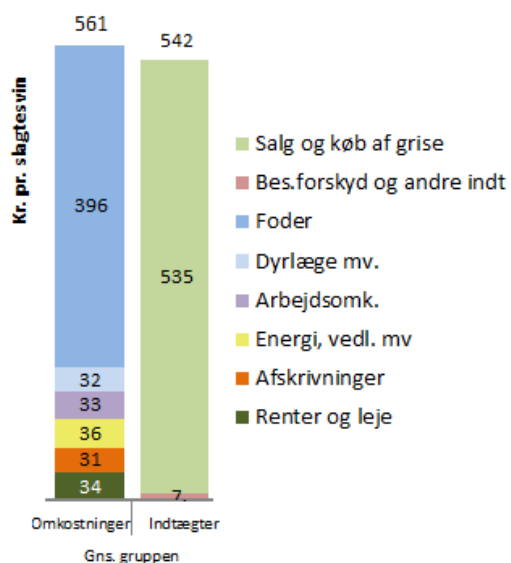
Driftsgren slagtesvineproduktion – figur 6 og 7

For at analysere dine omkostninger og indtægter samt din fremstillingspris ud fra henholdsvis figur 6 og 7 (næste side) skal du slå op i dit interne regnskab under driftsgrensanalysen (den side, hvor tallene er vist i kr. pr. slagtesvin). og udfylde kolonnerne med "Mine tal" i tabellen. Hvis du ikke kan finde driftsgrensanalysen i indholdsfortegnelsen, er det, fordi du ikke har ønsket at få dit regnskab delt op i de driftsgrene, som er anvendt mest på din bedrift. Spørg evt. din driftsøkonom, om det kan nås inden første møde i strategiforløbet. Alternativt kan du selv prøve at beregne nogle af nøgletallene.

<i>Summer i graf/tabel</i>	<i>Linjer fra driftsgrensanalysen</i>
Salg og køb af grise	Salg/overførsel af smågrise + Salg af slagtesvin + Salg andre svin + Køb af avlsdyr svin + Køb fravænnede grise + Køb smågrise
Bes.forskyd og andre indt	Besætningsforskydning + Andre landbrugsindtægter
Foder	(Korn + Tilskudsfoder + Råvarer + Færdigblanding + Kraftfoder mv. + Mineraler og vitaminer + Biprodukter mv.)*-1
Dyrlæge og div.	(Dyrlæge og medicin + Avl, rådgivning og kontrol + Pasningsaftale husdyr + Øvrige diverse vedr. husdyr + Diverse vedr. andet)*-1
Energi, vedl. mv.	(Energi + Maskinstation + Vedligeholdelse (alle) + Investeringer over driften + Ejendomsskat og forsikringer + Diverse omkostninger)*-1
Arbejdsomk.	(Lønomkostninger + Ejeraflønning)*-1
Afskrivninger	(Alle afskrivninger lagt sammen)*-1
Rente- og lejeomk.	(Renteomk. af bundet kapital + Leje driftsbygninger + Leasing)*-1
Særligt til figur 7	
Køb af grise og andre indtægter	Køb af avlsdyr svin + Køb fravænnede grise + Køb smågrise + Besætningsforskydning + Andre landbrugsindtægter

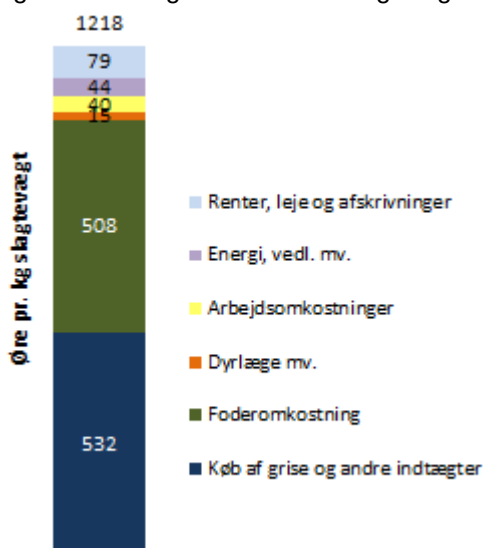
Til figur 7 skal du dividere alle tallene med den gennemsnitlige slagtevægt (med min. 1 decimal) og gange med 100 for at få tallene angivet i øre pr. kg slagtevægt. Alle tal i driftsgrensanalysen står i kr. pr. slagtesvin

Omk og indtægter i kr. pr. slagtesvin

	Eksempel	Eksempel	Mine tal	Mine tal
	Omkostrninger	Indtægter	Omkostrninger	Indtægter
Renter	1.743			
Afskrivninger	2.552			
Energi, vedl. mv	3.314			
Arbejdsomk.	4.210			
Dyrslæge mv.	2.285			
Foder	15.204			
Dyreomsætning		2.700		
Mælkesalg		27.667		
I alt	29.308	30.367		

Figur 6: Oversigt over omkostninger og indtægter i kr. pr slagtesvin

	Eksempel	Mine tal
Køb af grise og andre indtægter	532	
Foderomkostning	508	
Dyrslæge, medicin og div.	15	
Arbejdsomkostninger	40	
Energi, vedligehold mm.	44	
Renter, leje og afskrivninger	79	
Fremstillingspris pr. kg slagtevægt	1218	

Figur 7: Fremstillingsprisen for slagtesvin i øre pr kg slagtevægt

Hvor ser du potentialer for kommende udvikling for din bedrift?

1. _____
2. _____

Hvilke andre analyser ønsker du at forholde dig til, inden du føler dig klædt på til strategiforløbet?

1. _____
2. _____

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Agro Food Park 15 T +45 8740 5000
Skejby F +45 8740 5010
DK 8200 Aarhus N vfl.dk

DLBR®